



TIBBIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA SIMULYATSION O'QITISHNING O'RNI.

Yulchiyeva Dilnavoz Shavkatjon qizi

Olmalik Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

Mutaxassislik fani o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Hozirgi zamonaviy tibbiy ta'lim sifatini oshirishda Simulyatsion o'qitish texnologiyalarining ahamiyati, ularning amaliyotga joriy etilishi, o'quv jarayonidagi natijadorligi hamda klinik ko'nikmalarni shakillantirishdagi o'rni ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Simulyatsion treninglar real klinik vaziyatlarni xavfsiz muhitda takrorlanishini ta'minlab, talabalarda amaliy ko'nikma, tezkor qabul qilish, jamoada ishlash va favqulotda holatlarda harakat qilish imkonini beradi. Dunyo tajribasi, xususan AQSH, yevropa va osiyo mamlakatlarida Simulyatsion markazlar faoliyati taxlil qilinib, O'zbekiston tibbiy ta'limi uchun tavsiyalar beriladi. Tadqiqotda ta'lim samaradorligi, xatolarni kamaytirish, bemor xavfsizligi va interaktiv o'qitish kabi jihatlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: Simulyatsion o'qitish, tibbiy ta'lim, klinik ko'nikmalar OSCE, yuqori texnologik maneken, virtual simulyator, interaktiv metodlar.

Zamonaviy tibbiy ta'lim dunyo miqiyosida tub islohotlarni boshdan kechirmoqda. Bemor xavfsizligi, klinik jarayonlarning murakkabligi va sog'liqni saqlash tizimida xatolarning kamaytirilishi-bu yondashuvlarning markazida turadi. Ananaviy "Nazarya+ klinik amaliyot" modeli bugungi kunda yetarli emas. Shu sababli simulyatsion o'qitish texnologiyalariga asoslangan yangi metodlar keng joriy qilinmoqda.

Simulyatsion o'qitishning mohiyati



Simulyatsiya – bu real klinik holatni modellashtirish bo'lib, o'qitish jarayonida amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga xizmat qiladi. U quyidagi turlarni o'z ichiga oladi:

- Yuqori sadoqatli (hugh fideletiy) manekenlar
- Standartlashtirilgan bemorlar (aktyorlar)
- Virtual real (VR) va AR texnologiyalari
- Interaktiv kamyuter dasturlari
- OSCE stansiyalari.

Simulyatsiya texnologiyalari tibbiy ta'limda texnik ko'nikmalar bilan birga muloqot, boshqaruv, stressda ishlash qobiliyatini ham rivojlantiradi

Simulyatsion o'qitishning afzalliklari

1. **Bemor xavfsizligini ta'minlaydi** – talabalar murakkab amaliyotlarni haqiqiy bemorlarsiz o'rganadi.
2. **Xatolarni aniqlash va tuzatish** – real bemorga zarar yetkazmasdan.
3. **Klinik fikrlashni rivojlantiradi** — shoshilinch vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish ko'nikmasini shakllantiradi.
4. **Multidissiplinar jamoaviy ishlash** — shifokor, hamshira, feldsher kabi turli mutaxassislar birgalikda mashq qiladi.
5. **Takrorlash imkoniyati** — amaliyotlar kerak bo'lgancha qayta bajariladi.

Dunyo tajribasida simulyatsion ta'lim. AQSH tibbiy universitetlarining 90% dan ortig'ida simulyatsion markazlar faoliyat yuritadi. Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida OSCE imtihonlari majburiy bo'lib, simulyatorlar asosiy baholash vositasidir. Janubiy Koreya va Yaponiya VR-texnologiyalar asosida jarrohlik simulyatsiyasini keng qo'llamoqda. Natijalar shuni ko'rsatadiki, simulyatsion ta'lim o'quvchilarning klinik ko'nikmalarini 30–45% ga oshiradi, xatolar sonini sezilarli kamaytiradi.

O'zbekiston tajribasi va istiqbollari. O'zbekistonda so'nggi yillarda ko'plab tibbiyot oliygohlarida simulyatsion markazlar ochildi. Ammo hali: O'quv



dasturlariga to'liq integratsiya. Yuqori sadoqatli simulyatorlar bilan ta'minot. O'qituvchilar malakasini oshirish kabi yo'nalishlarda takomillashtirish zarur.

Xulosa

Simulyatsion o'qitish tibbiy ta'lim sifatini oshirishning eng samarali va xavfsiz usullaridan biridir. U o'quv jarayonining interaktivligini oshiradi, talabaning amaliy ko'nikmalarini mustahkamlaydi, bemor xavfsizligini ta'minlaydi va malakali mutaxassis tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston oliy tibbiy ta'limi uchun simulyatsion texnologiyalarni keng joriy qilish strategik ahamiyat kasb etadi.

REFERENCES:

1. "Abdullayev A.I va Karimova N.D Tibbiy pedagogika va o'qitish metodlari
Toshkent TTA Nashriyoti 2020
 2. O'zbekiston respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi .Tibbiy talimni
modernizatsiyalash bo'yicha me'yoriy hujjatlar.
 3. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi.
Simulyatsion o'qitish bo'yicha metodik qo'llanma.- Toshkent 2021
 4. Motta E et al Simulation – based education for medical students A systematic
review
Medical Education 2020
 5. Gaba D.M. The future vision of simulation in health care.
Quality and Safety in Health Care 2004
- Internet saytlari**
Ziyonet
Daryo.uz
WebMD
Khan Academy
ScienceDirect